

Analyse onderzoeksvragen/onderdelen uitvraag Damherten Hoeksche Waard

19 aug 2022

NB: Niet inbegrepen: reiskosten, veldbezoek, andere meetings, vervolgvragen (indien nodig; dan meerkosten). Beantwoording o.b.v. beschikbare gegevens en eigen kennis/ervaringen; er is dus niet voorzien in het verzamelen van b.v. nieuwe velddata, het boven water halen van aanrijdingsgegevens.

NB: art.5.1-2c hebben hierin ook al het e.e.a. gedaan.

De oorspronkelijke vragen waren (mail art.5.1-2c

- 1. Levenswijze/ecologie en groeipotentie van de damherten in de Hoeksche Waard*
- 2. Herkomst/historie van de damherten in de Hoeksche Waard*
- 3. Beschrijven van het gebied waar de damherten binnen de Hoeksche waard voorkomen*
- 4. Beschrijven van de groeiwijze van de populatie van moment van ontsnappen/vrijlaten rond 2000 tot heden.*
- 5. Beschrijven van de verschillende beheersscenario's (beheer en tot nul reduceren) met de bijbehorende consequenties en werking daarvan.*
- 6. Werking en haalbaarheid van niet-dodelijke alternatieven.*
- 7. Welke alternatieve maatregelen zijn er anders dan doden om de populatie in zijn huidige omvang te handhaven, zij deze haalbaar en wat heeft dit voor effecten op (het welzijn van) de damherten en de groepsdynamiek?*
- 8. Welke effectieve alternatieve maatregelen zijn er in het kader van verkeersveiligheid en de bescherming van gewassen en zijn deze haalbaar?*
- 9. Wat is de ecologische draagkracht van het gebied i.r.t. de damherten?*
- 10. Wat is de gewenste maatschappelijke draagkracht van het gebied? Uitgaande van de informatiebijeenkomst waarbij de voorkeur is uitgesproken voor de huidige omvang.*
- 11. Wat is de gewenste minimale omvang van de populatie vanuit ecologisch en dierenwelzijn oogpunt?*
- 12. Wat gebeurt er als we niet ingrijpen, hoe groot kan de damherten populatie dan worden en welke effecten heeft dat op de verkeersveiligheid, landbouw en flora en fauna?*
- 13. Aanbevolen wijze van Monitoring/telling van de damherten.*
- 14. Inzicht in de potentiële toekomstige verspreiding en verplaatsing van de damherten binnen de Hoeksche Waard en wellicht ook verder.*
- 15. Advies vanuit de deskundige voor welk scenario (beheer of tot nul reduceren) er gekozen kan worden vanuit maatschappelijk oogpunt.*
- 16. Advies vanuit de deskundige voor welk scenario (beheer of tot nul reduceren) er gekozen kan worden vanuit ecologisch oogpunt.*
- 17. Advies vanuit de deskundige voor welk scenario (beheer of tot nul reduceren) er gekozen kan worden vanuit dierenwelzijn.*
- 18. Advies vanuit de deskundige voor welk scenario (beheer of tot nul reduceren) er gekozen kan worden vanuit de belangen verkeersveiligheid en schade aangewassen*
- 19. Advies welk scenario (beheer of tot nul reduceren) de deskundige adviseert aan de provincie.*

Bij het bekijken van de vragen is geconcludeerd dat een aantal vragen samengevoegd kan worden en/of de volgorde beter gewijzigd kan worden.

Gedacht wordt nu aan de volgende opbouw van het advies:

<na H1 inleiding en probleemstelling>

H2: Ecologie en levenswijze van de damherten in de Hoeksche Waard

<< combinatie vraag 1 en 3, maar onderdeel groeipotentie komt in later hoofdstuk >>

REACTIE/OPMERKINGEN:

- zoals gesteld gaan we geen veldobservaties doen om hier data voor te verzamelen.
- De groeipotentie beter beschrijven
- Gebiedsbeschrijving hier ook meteen toevoegen: maar beperkt, want hoe nodig/zinvol? We hebben een kaartje met indicatieve gebiedsbegrenzing gekregen; een meer algemene gebiedsbeschrijving lijkt meer dan voldoende in deze.
- Het benuttingsgebied is niet statisch; als populatie groeit zal benuttingsgebied ook veranderen.
- Volgens mij wil provincie eventueel ook een leefgebied aanwijzen, een vraag hieromtrent is nu niet expliciet gesteld! Aankaarten? Of wordt het leefgebied uit het kaartje in bijlage 1 van de Opdracht Wnb als uitgangspunt genomen?
-

VOORSTEL BEANTWOORDING:

- beschrijving levenswijze/ecologie o.b.v. kennis en ervaringen van andere leefgebieden in NL en algemeen art.5.1-
- gebiedsbeschrijving o.b.v. bestaande informatie (LGN/luchtfoto's) korte beschrijving van het huidige benuttingsgebied art.5.1-1c

INSCHATTING BENODIGDE TIJD (UREN)

- art.5.1-1c

H3: Herkomst/historie van de damherten in de Hoeksche Waard

REACTIE/OPMERKINGEN:

- Is ook uitgebreid bekeken door art.5.1-2c
- Ook info in de opdracht Wnb
- Waarschijnlijk is hier geen extra/nieuwe informatie over aan toe te voegen
- Is discussie over wilde of verwilderde dieren na circa 20 jaar of 4 generaties (volgens Faunapartner, 2021) nog wel relevant? art.5.1-2c
- Wil je zeker weten hoe het zit met herkolonialisatie en uitwisseling moet je uitgebreid genetisch onderzoek naar de damherten in de HW en omliggende voorkomens gaan doen!

VOORSTEL BEANTWOORDING:

- Bestaande info uit de bovengenoemde bronnen gecombineerd weergeven.

INSCHATTING BENODIGDE TIJD (UREN)

- art.5.1-1c

H4: Geobserveerde en verwachte populatie-ontwikkeling (bij niet-ingrijpen).

<<vraag 4 + hieraan toegevoegd groeipotentie uit vraag 1 & vraag 9 & vraag 11>>

REACTIE/OPMERKINGEN:

- Tellingen: data zit in de opdracht Wnb
- Hier ook de *groeipotentie* uit vraag 1 provincie combineren en de *ecologische draagkracht* uit de 9^e vraag.

VOORSTEL BEANTWOORDING:

- Nadere analyse van de telgegevens (b.v. is logisch wat in opeenvolgende jaren geteld is? De groei van 2014 op 2015 is bijzonder groot, een bijna verdubbeling. Dat suggereert dat influx van dieren is geweest of de telling van 2014 onjuist is geweest. Hetzelfde bij de groei van 2019 op 2020 art.5.1-1c
- groeipotentie o.b. art.5.1- de groeicijfers populaties (o.a. uit VhE, 2011) art.5.1-
- Na analyse telgegevens o.b.v. te verwachten groei% grafiek maken van d art.5.1- v erwachte groei zonder 'onnatuurlijke' sterfte (aantalsreductie door afschot) art.5.1-1
- Uitleggen termen maatschappelijke en ecologische draagkracht.
- Aangeven wat een genetisch gezonde populatieomvang is (met of zonder art.5.1- wisseling? Dus als onderdeel van een metapopulatie of als zelfstandige populatie?) art.5.1-
- Hoe om te gaan met sterfte door verkeer, illegaal afschot (valwild)? art.5.1-2e ??u} art.5.
- Inschatting ook van groei benuttingsgebied als populatie gaat groeien art.5.

INSCHATTING BENODIGDE TIJD (UREN)

- art.5.1-1c

H5: Mogelijkheden voor getalsmatig ingrijpen in de populatie

<<oorspronkelijke vraag 6 & 7 en deels 5>>

REACTIE/OPMERKINGEN:

- De consequenties/werking hangen mede af van de wijze van aantalsbeheer; dat laatste is/was een aparte vervolgvraag van provincie.
- Het is echter beter eerst voorgestane wijze van aantalsbeheer vaststellen, en dan pas ingaan op de consequenties: de te beantwoorden vraag is dan: als aantalbeheer toegepast wordt, op welke wijze kan dit dan en wat zijn de voor-/nadelen van de verschillende methoden?
- Ingaan op de methoden: (1) afschot / (2) wegvangen / (3) onvruchtbaarheid introduceren door prikpil of anders. **Nog methoden over het hoofd gezien?** Maar eigenlijk weten we al wel dat 2 en 3 in theorie mooi klinken maar in praktijk niet werken. Dus deze even kort beschrijven, gemotiveerd afserveren en verder gaan met aantalsbeheer dmv afschot.
- **Zijn de verschillende methoden al niet eerder met elkaar vergeleken in een onderzoek? Kan volstaan worden met verwijzen naar dit onderzoek? En welk onderzoek is dat dan,** art.5.1-2e

VOORSTEL BEANTWOORDING:

- Mogelijkheden om groei populatie te reduceren beschrijven: afschot – wegvangen – ingrijpen op vruchtbaarheid art.5.1-
- Consequenties en voor-/nadelen van deze mogelijkheden beschrijven (obv bestaande literatuur/onderzoek) art.5.1-1

- Conclusie trekken t.a.v. beste manier van ingrijpen art.5.1-1c

INSCHATTING BENODIGDE TIJD (UREN)

- art.5.1-1c

H6: Beheerscenario's en consequenties

<<combinatie van delen van de oorspronkelijke vragen 5, 8, 10, 11, 12>>

REACTIE/OPMERKINGEN:

- In de basis zijn de scenario's: (A) niet ingrijpen – (B) populatie verwijderen - (C) aantalsbeheer tot niveau maatschappelijke draagkracht dmv afschot
- Gaan we het maatschappelijk draagkracht nog nader fileren/onderbouwen of stellen we dit (pragmatisch) op de uitgesproken voorkeur voor de huidige omvang?
- Wat is de huidige omvang die als 'acceptabel' geduid wordt eigenlijk, is dat het prognosegetal van 90 zoals in de Opdracht Wnb staat op p.7? Of de 31 zoals art.5.1-2e aangeeft in zijn mail? Dat is overigens een flink verschil in omvang en die 31 is zelfs nog minder dan de 39 geteld in voorjaar 2020. Hoe zit dat? Uitzoeken!

VOORSTEL BEANTWOORDING:

- Beschrijven scenario's incl de verwachte effecten op landbouw en verkeer *o.b.v. algemeen gehanteerde kentallen* (b.v. Poortenstudie Veluwe, studie Drents Friese Wold): (A) niet-ingrijpen (B) reductie tot maatschappelijke draagkracht en (C) reductie tot nul art.5.1-1
- Beschrijven dat de effecten nog verminderd kunnen worden door mitigerende maatregelen (rasters e.d.): *maar dit gaan we nu niet helemaal uitwerken!* art.5.1

INSCHATTING BENODIGDE TIJD (UREN)

- art.5.1-1c

H7: Monitoring/telling van de damhertenpopulatie

<<de oorspronkelijke vraag 9>>

REACTIE/OPMERKINGEN:

- Alleen aantallen en bestandsopbouw?
- Of ook landbouw- en verkeerseffecten?
- Gebruik maken van bestaande protocollen (Veluwe, AWD)

VOORSTEL BEANTWOORDING:

- Monitoringsprotoco art.5.1-1c

INSCHATTING BENODIGDE TIJD (UREN)

- art.5.1-1c

H8: Advies

<<combinatie vragen 15 tm 19>>

REACTIE/OPMERKINGEN:

- Het is nog maar de vraag of we elke vraag (in het rijtje 15 tm 19) expliciet gaan beantwoorden.....
-

VOORSTEL BEANTWOORDING:

- Formulering advies

INSCHATTING BENODIGDE TIJD (UREN)

- art.5.1-1c

+ additionele kosten:

Intake offerte art.5.1-

Concept-rapportage opstellen incl samenvatting en pre-advie art.5.1-1c

Bespreking (online) art.5.1-1c

Definitieve rapportage art.5.1-1

Levert het volgende overzicht:

Onderdeel	Uren
Intake offerte	art.5.1-1c
H2 Ecologie	
H3 Herkomst	
H4 Populatie-ontwikkeling	
H5 Mogelijkheden getalsmatig ingrijpen	
H6 Beheersscenario's	
H7 Monitoring	
H8 Advies	
Concept-rapportage	
Bespreking (online)	
Def rapportage	
TOTAAL:	

